

6. 4. 2011

B7-0236/2011 }
B7-0237/2011 }
B7-0241/2011 }
B7-0242/2011 }
B7-0243/2011 } RC1

SPOLEČNÝ NÁVRH USNESENÍ

předložený v souladu s čl. 110 odst. 4 jednacího řádu

a nahrazující návrhy usnesení předložené skupinami:

PPE (B7-0236/2011)
S&D (B7-0237/2011)
ALDE (B7-0241/2011)
Verts/ALE (B7-0242/2011)
GUE/NGL (B7-0243/2011)

o ponaučení, jež je třeba vyvodit z jaderné havárie v Japonsku pro jadernou bezpečnost v Evropě

Corien Wortmann-Kool, Pilar del Castillo Vera, Peter Liese

za skupinu PPE

Marita Ulvskog

za skupinu S&D

Lena Ek, Fiona Hall, Leonidas Donskis, Jorgo Chatzimarkakis

za skupinu ALDE

Rebecca Harms, Daniel Cohn-Bendit

za skupinu Verts/ALE

Marisa Matias, Kartika Tamara Liotard, Bairbre de Brún, Marie-Christine

Vergiat

za skupinu GUE/NGL

Usnesení Evropského parlamentu o ponaučení, jež je třeba vyvodit z jaderné havárie v Japonsku pro jadernou bezpečnost v Evropě

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii a na Smlouvu o fungování Evropské unie, zejména na její článek 194,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. května 2007 o hodnocení Euratomu – 50 let evropské energetické politiky v oblasti jaderné energie¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 24. března 2011 o situaci v Japonsku, zejména na stav pohotovosti v jaderných elektrárnách², a na své usnesení ze dne 7. října 1999 o jaderné havárii v japonské Tokaimuře³,
 - s ohledem na svá dřívější usnesení k 10. a 15. výročí jaderné havárie v Černobyli,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že závažná jaderná havárie v elektrárně Fukušima Daiiči, která následovala po ničivém zemětřesení a jím vyvolané vlně tsunami, jež zasáhly Japonsko dne 11. března 2011, a v jejímž důsledku zahynuly či zmizely tisíce lidí, způsobila kromě materiálních škod i dalekosáhlé důsledky na zdraví, životní prostředí a zamoření potravin, jejichž plný rozsah je teprve nutné zjistit,
- B. vzhledem k tomu, že tato jaderná havárie a předchozí podobné incidenty v Japonsku a na celém světě poukázaly na to, že je více než kdy jindy nutné přehodnotit přístup k jaderné bezpečnosti v EU a ve světě,
- C. vzhledem k tomu, že v důsledku několika příčin, zejména přerušení dodávky elektrické energie, vedla havárie v elektrárně Fukušima Daiiči k nedostatečné možnosti chlazení, k přehřátí několika jaderných palivových článků a k roztavení částí aktivní zóny reaktoru,
- D. vzhledem k tomu, že si dne 26. dubna připomeneme 25. výročí jaderné katastrofy v Černobyli, jejíž důsledky pociťujeme dodnes,
- E. vzhledem k tomu, že smlouva Euratom je v platnosti po dobu více než 50 let, aniž by došlo k jejímu zásadnímu přepracování,
- F. vzhledem k tomu, že koncem roku 2008 Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE) varovala, že bezpečnostní předpisy týkající se jaderných elektráren v Japonsku jsou

¹ Úř. věst. C 76E, 27.3.2008, s. 114

² Přijaté texty, P7_TA(2011)0118

³ Schválené texty

zastaralé a že zemětřesení o síle více než 7,0 Richterovy stupnice by mohlo představovat závažný problém,

- G. vzhledem k tomu, že následky jaderné havárie překračují hranice států, pročez je nezbytné usilovat o úzkou spolupráci, koordinaci a výměnu informací v rámci Evropské unie a se sousedícími třetími zeměmi s cílem posílit jadernou bezpečnost a v případě jaderné havárie zajistit transparentnost a koordinaci,
- H. vzhledem k tomu, že směrnice o jaderné bezpečnosti poskytuje pouze omezený rámec pro činnost EU v této oblasti; vzhledem k tomu, že v dané situaci by měly být evropské a mezinárodní normy pro jadernou bezpečnost co nejpřísnější,
- I. vzhledem k tomu, že vypracování nových jaderných projektů v Bělorusku a v Rusku (v oblasti Kaliningradu) vyvolává vážné obavy, pokud jde o normy pro jadernou bezpečnost a o dodržování příslušných povinností vyplývajících z mezinárodních úmluv (jako je úmluva z Espoo a Aarhuská úmluva); vzhledem k tomu, že tyto obavy mají význam nejen z hlediska členských států, které s Běloruskem či oblastí Kaliningradu bezprostředně hraničí, ale také z hlediska celé Evropy, a že je proto nutné, aby EU včetně příslušných útvarů Komise spolupracovala v duchu solidarity,
- J. vzhledem k tomu, že v usnesení EP ze dne 6. července 2010 o strategii Evropské unie pro region Baltského moře a o úloze makroregionů pro budoucí politiku soudržnosti se uvádí, že „s ohledem na chystané rozšíření jaderné energetiky v pobaltském regionu musí země EU dodržovat nejpřísnější bezpečnostní a ekologické normy a Evropská komise musí sledovat a kontrolovat, zda se tímto přístupem a mezinárodními úmluvami řídí i sousední země, zejména ty, které plánují stavbu jaderných elektráren v blízkosti vnějších hranic EU“¹,
- K. vzhledem k tomu, že je zcela zjevně nutné, aby v každém členském státě probíhal otevřený veřejný dialog o jaderné energetice, který by podpořil povědomí veřejnosti o účincích jaderné energie předtím, než budou přijata politická rozhodnutí,
- L. vzhledem k tomu, že organizace práce v jaderném průmyslu v Evropě se v současné době odehrává formou subdodávek, a vzhledem k tomu, že je nutné zajistit vhodné proškolení pracovníků, zejména pokud jde o vystavování dotyčných pracovníků nebezpečné úrovni radiace a o skutečnou kontrolu spolehlivosti v těch nejdůležitějších fázích příslušných procesů,
- M. vzhledem k tomu, že Smlouva o Euratomu byla podepsána v roce 1957 a že je třeba očekávání týkající se jaderné energie, která byla stanovena Smlouvou o Euratomu před padesáti lety, přehodnotit,
- 1. vyjadřuje svou solidaritu s oběťmi přírodní katastrofy a následné jaderné havárie a svůj obdiv všem, kteří riskují svůj život, aby zabránili jaderné katastrofě, a solidaritě, odvaze a rozhodnosti, kterou japonský lid a japonské orgány prokázaly v reakci na tuto havárii; vyzývá Unii a její členské státy, aby i nadále poskytovaly Japonsku a oblastem postiženým tímto neštěstím potřebnou humanitární, technickou a finanční pomoc a podporu;

¹ P7_TA(2010)0254
RC\863722CS.doc

2. vyzývá japonské orgány, agenturu MAAE, provozovatele jaderné elektrárny ve Fukušimě, Tokyo Electric Power Company (TEPCO), aby postupovaly transparentně a v reálném čase poskytovaly přesné informace, pokud jde o vývoj situace ve Fukušimě, zejména pokud jde o hladinu radioaktivity uvnitř ochranné zóny i mimo ni;
3. vyjadřuje své obavy nad zprávami, podle nichž provozovatel krátce předtím, než došlo k jaderné havárii ve Fukušimě, informoval regulační orgány o několika případech selhání kontroly; vyzývá Komisi, aby s ohledem na tyto možné regulační nedostatky provedla analýzu účinnosti, kompetence a nezávislosti regulačních orgánů v Evropě a aby v případě nutnosti předložila návrhy na zlepšení;
4. vyzývá Komisi, aby objasnila prohlášení předsedy Barrosa, které učinil dne 5. dubna 2011 v Parlamentu, že se Komise chystá snížit maximální přípustnou úroveň radioaktivního zamoření potravin a krmiv; vyzývá Komisi a členské státy, které jednají v souladu s příslušným nařízením, aby pro případ jaderné havárie okamžitě schválily všeobecně platné maximální přípustnou úroveň radioaktivního zamoření potravin v EU, které by neměly překračovat úroveň stanovenou pro nejohroženější část obyvatelstva; požaduje dále, aby Komise ze svého prováděcího nařízení č. 297/2011¹ ze dne 25. března odstranila ustanovení, která umožňují dovoz potravin a krmiv pocházejících z určitých japonských prefektur, které jsou kontaminovány do maximální úrovně uvedené v nařízení (ES) č. 3954/87;
5. domnívá se, že Evropská unie musí provést rozsáhlé přehodnocení svého přístupu k jaderné bezpečnosti s přihlédnutím k tomu, že jaderná energie bude v dalších letech i nadále součástí používaných energetických zdrojů v členských státech a že se plánuje nebo probíhá výstavba dalších reaktorů; vyzývá členské státy, aby v mezidobí uvalily moratorium na vývoj nových jaderných reaktorů a jejich uvedení do provozu, a to alespoň po dobu, než budou provedeny a vyhodnoceny zátěžové testy;
6. zastává názor, že mají-li být zátěžové testy důvěryhodné, musejí být povinné a musejí se zakládat na společných transparentních kritériích, které by měla stanovit Komise spolu se Skupinou evropských regulačních orgánů pro jadernou bezpečnost (ENSREG) a nezávislými odborníky; domnívá se, že tyto testy je nutné provádět pod dozorem EU a že by jejich provádění měli sledovat nezávislí odborníci; kromě toho je přesvědčen, že by konečné výsledky hodnocení měly být připraveny ke zveřejnění do konce roku 2011;
7. v této souvislosti požaduje, aby Komise nejpozději do 15. dubna předložila konkrétní a přesný časový harmonogram spolu s názvy nezávislých orgánů a se jmény odborníků, kteří se zúčastní vypracování přesných kritérií, která by platila pro tyto zátěžové testy;
8. domnívá se, že tyto zátěžové testy by se měly vztahovat zejména na:
 - veškerá stávající a plánovaná jaderná zařízení, včetně radioaktivního odpadu a nádrží s vyhořelým jaderným palivem;

¹ Úř. věst. C 76E, 26.3.11, s. 5
RC\863722CS.doc

PE459.772v01-00 }
PE459.773v01-00 }
PE459.778v01-00 }
PE459.779v01-00 }
PE459.780v01-00 } RC1

- přehodnocení všeobecné „kultury jaderné bezpečnosti“ (tj. zadávání veřejných zakázek, rozšíření ochranné zóny, každoročně podávané zprávy a poskytování informací veřejnosti);
 - rizika spojená s lidskou činností (tj. teroristické a kybernetické útoky a pád letadel), vliv mimořádných přírodních jevů (zemětřesení, povodně, sucha a dalších rizik specifických pro jednotlivé regiony), včetně zjišťování, do jaké míry došlo ke změně klimatu, aby bylo možné přihlédnout k vyšší frekvenci a závažnosti extrémních povětrnostních podmínek;
 - obecný vliv závažného a zdánlivě nesouvisějícího incidentu, jako je výpadek dodávek elektrické energie a vody, přerušení telekomunikačního spojení, nemožnost přístupu na místo nehody, nedostatek pracovníků a spolehlivost záložních zařízení;
 - zajištění možnosti dodávek paliva;
 - kombinaci těchto zřídka se vyskytujících událostí a na to, nakolik jsme připraveni na ně reagovat, a také na jejich kumulativní vliv (mnohostranný katastrofický scénář);
 - další otázky, s nimiž mohou přijít odborníci;
9. vyzývá Komisi a členské státy, aby upřednostnily provedení zátěžových testů v jaderných zařízeních, která jsou ze své podstaty nebezpečnější vzhledem ke své zeměpisné situaci (např. seizmické zóny), a domnívá se, že je nutné neprodleně zahájit jejich sledování a případně zlepšit jejich konstrukci nebo že by měly být v souladu s jasně stanoveným časovým harmonogramem odstaveny z provozu;
10. trvá na tom, že nepříznivé výsledky zátěžového testu určité elektrárny by měly vést k postupné reakci, která by mohla vyžadovat okamžité vyřazení dané elektrárny z provozu;
11. vyzývá Komisi a členské státy, aby vyvinuly veškeré úsilí k zajištění toho, aby tyto zátěžové testy a výsledné normy v oblasti jaderné bezpečnosti a řízení bezpečnosti a nakládání s odpady byly uplatňovány nejen v rámci EU, ale také u jaderných elektráren ve třetích zemích sousedících s EU, jejichž výstavba právě probíhá nebo se plánuje; domnívá se, že tyto zátěžové testy se musejí vztahovat na celý výrobní řetězec, včetně dopravy a likvidace a skladování odpadu;
12. poukazuje na to, že Komise ve svém návrhu rámce Společenství v oblasti jaderné bezpečnosti¹ z roku 2008 nevyužila možnost, která se jasně nabízela, totiž navrhnout vypracování společných norem, které by zajistily vysokou míru jaderné bezpečnosti; připomíná, že v dubnu 2009 Parlament hlasoval ve prospěch zpřísnění směrnice o jaderné bezpečnosti, tj. aby bezpečnostní normy agentury MAAE měly právně závazný, nikoli jen dobrovolný charakter; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že členské státy nezohlednily obavy Parlamentu; potvrzuje, že je nutné zapojit se do řádné spolupráce nad směrnicí o jaderném odpadu a nakládání s vyhořelým palivem, a vyzývá Radu k tomu, aby zohlednila hlavní výzvy Parlamentu;
13. s netrpělivostí očekává, že Komise provede komplexní přehodnocení právních předpisů EU v oblasti jaderné bezpečnosti, jehož výsledky mají být předloženy do konce roku 2011, a souvisejících legislativních návrhů, do nichž by měly být základní zásady jaderné bezpečnosti vypracované agenturou MAAE zapracovány formou podrobnějších a přísnějších

¹ KOM(2008)0790
RC\863722CS.doc

požadavků na úrovni EU, aby bylo možné dosáhnout co nejpřísnějších bezpečnostních norem, a také povinného mechanismu pravidelné kontroly uplatňování bezpečnostních norem v členských státech, a to na základě provádění odborných posudků a práce nezávislé komise odborníků v oblasti jaderné bezpečnosti pod vedením Komise;

14. domnívá se, že jaderná bezpečnost je oblast, o kterou by se měla zajímat celá Evropská unie, a že v tomto případě platí zásada subsidiarity pouze částečně; vyzývá proto k přehodnocení Smlouvy o Euratomu s cílem zvýšit kompetence EU v dané oblasti, zapojit Evropský parlament na základě řádného legislativního postupu, a docílit tak větší transparentnosti, a přihlédnout ke společným cílům v oblasti jaderné energetiky stanoveným v Lisabonské smlouvě;
15. vyzývá Komisi, Radu a členské státy, aby přijaly veškerá nezbytná opatření, která by zajistila, že se jaderné elektrárny v EU a v sousedních zemích nebudou stavět v oblastech s vysokou seizmickou aktivitou a s rizikem výskytu povodní; domnívá se, že výstavba jaderných elektráren na vnějších hranicích EU by měla být v souladu s mezinárodními normami v oblasti jaderné bezpečnosti a životního prostředí;
16. vyzývá členské státy, aby zachovaly a rozšiřovaly množství lidských zdrojů a dovedností a aby zlepšovaly pracovní podmínky nutné po dobu životnosti jaderných elektráren, při jejich vyřazení z provozu a při nakládání s jaderným odpadem;
17. zdůrazňuje, že je nutné, aby EU vypracovala strategii, jejíž platnost by přesahovala hranice EU a která by byla odrazem důsledných postupů na nejvyšší politické úrovni, s cílem zajistit jadernou bezpečnost a usilovat o dosažení celosvětového zákazu výstavby jaderných elektráren v rizikových oblastech, což by v konečném důsledku vedlo k závazné úmluvě v rámci OSN;
18. naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby společně převzaly odpovědnost za zpřísnění mezinárodních norem v oblasti jaderné bezpečnosti a za jejich řádné uplatňování, a to v úzké spolupráci s agenturou MAAE, se sekretariátem úmluvy z Espoo a s dalšími příslušnými mezinárodními organizacemi; vyzývá Komisi, aby do června 2011 předložila komplexní akční plán, který by obsahoval konkrétní ustanovení týkající se jeho uplatňování; naléhavě vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s agenturou MAAE vyvíjela konstruktivní nátlak na Bělorusko a Rusko a vyzvala tyto země k dodržování mezinárodních bezpečnostních norem a ke spolupráci s mezinárodními odborníky ve všech fázích plánování, výstavby a provozu jaderných elektráren; domnívá se v této souvislosti, že EU by měla plně využít odborných zkušeností mezinárodních organizací a subjektů;
19. vyzývá Komisi, aby provedla celkovou ekonomickou studii, která by se týkala výstavby, provozování a odstavení jaderných elektráren v Evropě, včetně aspektů spojených se státním zásahem v případě nehod/havárií, otázek spojených s pojištěním, poskytováním státní pomoci a zajištěním konkurenceschopnosti v kontextu jednotného evropského energetického trhu;
20. v této souvislosti připomíná rostoucí význam energetické účinnosti a úspor energie a nutnost vytvořit vhodný legislativní rámec a poskytnout nezbytnou podporu investicím

RC\863722CS.doc

PE459.772v01-00 }
PE459.773v01-00 }
PE459.778v01-00 }
PE459.779v01-00 }
PE459.780v01-00 } RC1

do obnovitelných a udržitelných zdrojů energie, uchovávání energie a do vytvoření celoevropské sítě elektrické energie; domnívá se, že aby bylo možné snížit riziko přerušení dodávek energie na minimum, je nutné vybudovat moderní inteligentní elektrickou soustavu, která by byla schopna vypořádat se s příivodem energie z decentralizovaných zařízení na výrobu energie;

21. zdůrazňuje zejména, že nedávné mezinárodní události jasně ukázaly, že je více než kdy jindy důležité a naléhavě nutné dosáhnout cíle 20% energetické účinnosti do roku 2020, mj. i pomocí snížení emisí CO₂; poukazuje na to, že dlouhodobé cíle týkající se energetické účinnosti a využívání obnovitelných zdrojů energie jsou naprosto zásadní i z hlediska hospodářských subjektů, a vyzývá k tomu, aby byly do plánu do roku 2050 zapracovány podobné ambiciózní cíle jak pro rok 2030, tak i pro rok 2050;
22. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, společenství Euratom skupině ENSREG.